

Quickscan FF-wet en EHS-toets Arboretum Poort-Bulten

Definitief

Opdrachtgever:

BJZ.NU
De heer W. Bekke
Twentepoort Oost 16A
7609 RG ALMELO
T 0546-454466

E info@bjz.nu
I www.bjz.nu

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 5751

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
Vincent de Lenne	Roelof Jan Koops	23-4-2012

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Ruimtelijke ontwikkeling	3
3. NATUURWETGEVING	4
3.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna	4
3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	4
3.3 Ecologische hoofdstructuur	5
3.3.1 Effecten op de EHS.....	5
4. METHODE.....	7
4.1 Bureauonderzoek.....	7
4.2 Terreinonderzoek.....	7
5. BESCHERMDE SOORTEN	8
5.1 Flora	8
5.2 Zoogdieren.....	8
5.2.1 Vleermuizen.....	8
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren.....	9
5.3 Vogels.....	10
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen.....	10
5.5 Ongewervelden.....	11
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	12
6.1 Natura 2000 en EHS	12
6.2 Beschermd soorten	12
6.3 Broedvogels.....	12
6.4 Conclusie.....	12

LITERATUURLIJST

BIJLAGEN

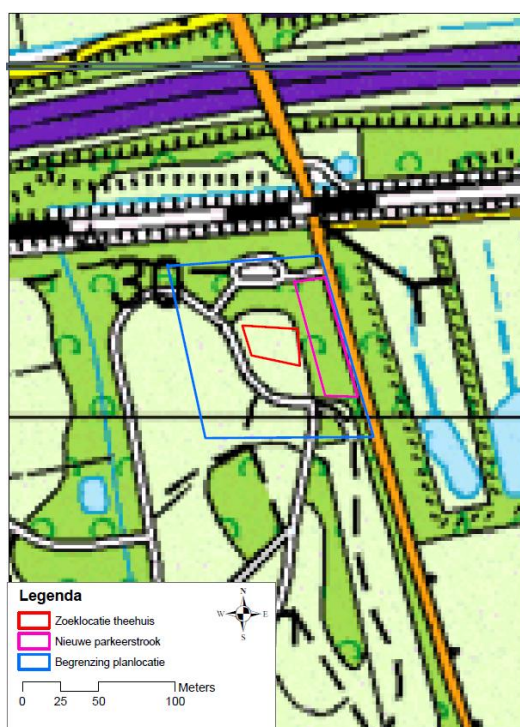
- Bijlage 1: De Flora- en faunawet
- Bijlage 2: EHS-kaart
- Bijlage 3: Stroomschema EHS-toetsing
- Bijlage 4: Actuele begrenzing EHS

1. INLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens om binnen het plangebied een theehuis te realiseren. De locatie ligt binnen een begrensde zoeklocatie (zie figuur 1a). Daarnaast wil men de bestaande parkeerplaats uitbreiden met een nieuwe parkeerstrook langs de Lossersestraat.

In verband met de voorgenomen ontwikkelingen is een toetsing van de plannen noodzakelijk aan de vigerende natuurwetgeving. Naar aanleiding van een flora- en faunaonderzoek moet duidelijk worden welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hebben op de aanwezige natuurwaarden en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Het onderzoek bestaat uit een visuele inspectie van het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1a: Begrenzing plangebied

Figuur 1b: Plangebied en ruimere omgeving

2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied maakt deel uit van het Arboretum de Poort-Bulten te Losser, gelegen ten zuiden van De Lutte. De zoeklocatie van het theehuis is gelegen binnen het deel van het arboretum waar verschillende berkensoorten en elzen staan. De ondergrond bestaat uit een vrij schraal gazon met soorten als gewone veldbies en madeliefje. Langs de aanwezige slootkanten komen soorten voor als speenkruid, moerasspirea, pinksterbloem en enkele exemplaren van het bleeksporig bosviooltje.

Langs de Lossersestraat (locatie voor de nieuwe parkeerplaats) staan diverse oudere zomereiken en beuken met ondergroei van rododendrons. Het omliggende gebied bestaat uit een parkachtig landschap met een grote diversiteit aan inheemse en uitheems bomen en struiken.

Onderstaande foto's geven een impressie van het projectgebied

Afbeelding 1: overzichtsfoto van de nieuwe (inmiddels gerealiseerde) parkeerplaats.

Afbeelding 2: nieuwe parkeerplaats

Afbeelding 3: zoeklocatie voor het te realiseren theehuis.

2.2 Ruimtelijke ontwikkeling

De voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling omvat het realiseren van een theehuis en een parkeerplaats (parkeerplaats is reeds gerealiseerd). De aanwezige groenelementen binnen de projectlocatie blijven grotendeels behouden. Mogelijk dat voor de realisatie van het theehuisje enkele bomen verwijderd worden. Aangezien er nog behoorlijk veel ruimte is binnen het zoekgebied (zie afbeelding 3) gaat het hoogstens om enkele bomen. Er worden geen watergangen of sloten gedempt.

3. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal

vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Op 1 tot 3 kilometer afstand van het projectgebied bevinden zich de Natura 2000-gebieden Dinkelland en Landgoederen Oldenzaal. Met de ruimtelijke ontwikkeling worden vanwege kleinschaligheid en de aard van het voornemen geen negatieve effecten op deze Natura 2000-gebieden verwacht. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is hier niet aan de orde.

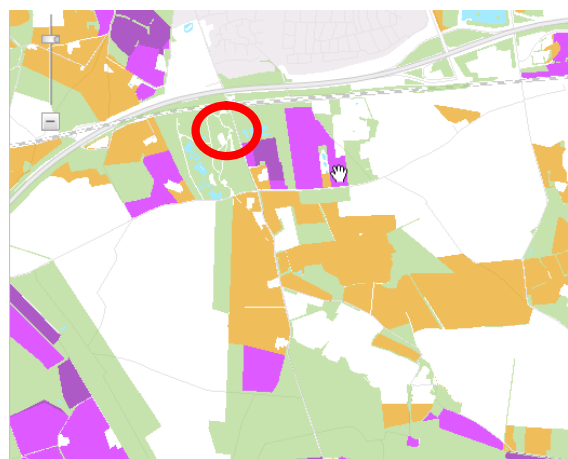
3.3 Ecologische hoofdstructuur

Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij-regime'. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt, kan de ingreep plaatsvinden, mits eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en restschade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden. In bijlage 3 is het stroomschema welke bij de beoordeling is gebruikt opgenomen.

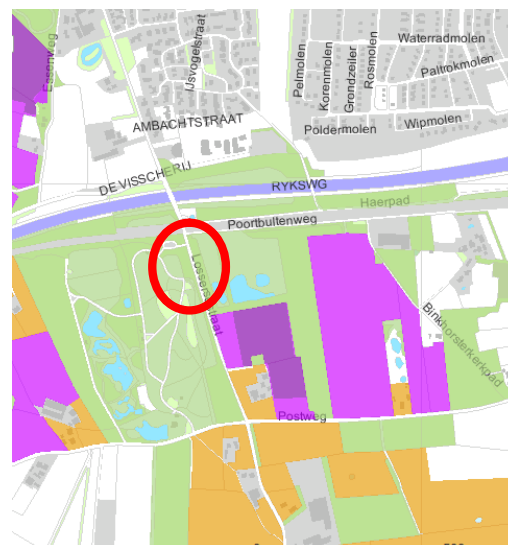
3.3.1 Effecten op de EHS

Voorkomen en functie

In bijlage 4 is de huidige begrenzing van de EHS opgenomen zoals deze is weergegeven in de kaartbijlage van de provinciale omgevingsverordening.

EHS-kaart uitgezoomd

EHS-kaart ingezoomd

Volgens de omgevingsverordeningskaart van de Provincie Overijssel is het plangebied aangewezen als bestaande natuur binnen de EHS. De begrenzing is waarschijnlijk opgenomen om de bosgebieden ten zuiden en westen van het plangebied met elkaar te verbinden.

De vastgestelde beheertypen binnen de EHS zijn in het plangebied zijn 'park en stinzebos en een klein gedeelte schraalgrasland. Dit komt overeen met de bevindingen in het veld. (zie ook foto's plangebied).

Effecten op EHS

Bij de effectenbeoordeling m.b.t. de EHS moet bepaald worden of er sprake is van een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Hierbij rekening houdend met de volgende wezenlijke waarden:

- De bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit;
- Geomorfologische en aardkundige waarden en processen;
- De waterhuishouding;
- De kwaliteit van bodem, water en lucht;
- Rust, stilte, donkerte en openheid;
- De landschapsstructuur;
- De belevingswaarde.

De natuurwaarden in dit deel van de EHS zijn beperkt doordat het hier gaat om een arboretum waar tevens veel wordt gerecreëerd. Het plangebied heeft een beperkte natuurwaarde voor de dieren die gebonden zijn aan het doeltype schraalgrasland (3.29) vanwege de kleine omvang van het schraal grasland en recreatiedruk. Voor dieren die gebonden zijn aan het doeltype 'park en stinzebos (3.60) heeft het gebied een grotere waarde, aangezien deze doelsoorten minder afhankelijk zijn van oppervlak en minder gevoelig voor recreatiedruk.

Het is aannemelijk dat dit deel van de EHS (plangebied) een functie heeft als broedlocatie voor vogels en als foerageergebied voor vleermuizen en kleine landgebonden zoogdieren zoals muizen, marterachtigen en eekhoorn. Met de geplande kleinschalige ingreep blijft de functie als broedgelegenheid en foerageergebied behouden. Van een significante afname van natuurdoelen of natuurkwaliteit is geen sprake.

Geomorfologische en aardkundige waarden en processen komen met de kleinschalige ingreep niet in gevaar. Dit geldt ook voor de waterhuishouding en de kwaliteit van bodem, water en lucht.

Er is geen sprake van een significante toename van verstoring door beweging (optische verstoring), geluid en licht (licht wordt tot een minimum beperkt) naast de nu al aanwezige optische verstoring, geluid en licht.

Conclusie:

Met de voorgenomen kleinschalige ingreep worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS ter plekke niet significant aangetast.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinonderzoek

Het veldbezoek op 17 april 2012 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. Het veldbezoek is door V. de Lenne, ecologisch adviseur van Eelerwoude, overdag uitgevoerd bij half bewolkt weer en temperaturen van 10°C.

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het plangebied bestaat uit een vrij schraal gazon met soorten als gewone veldbies, madeliefje, pinksterbloem en paardenbloem. Langs de aanwezige slootkantjes rond de planlocatie komen soorten voor als moerasspirea, speenkruid, bleeksporig bosviooltje en heermoes. Onder de bomen tussen de parkeerplaats en de zoeklocatie voor het theehuisje kan een beschermde soort als brede wespenorchis voorkomen deze is echter niet aangetroffen. Buiten het plangebied in het park komen licht beschermde soorten als slanke sleutelbloem, zwanenbloem en wilde gagel voor (floristische werkgroep twente) deze soorten zijn echter niet binnen het plangebied aangetroffen en worden hier ook niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Beschermde soorten worden op basis van de aangetroffen biotopen en verspreiding niet verwacht binnen het plangebied wegens het ontbreken van geschikte groeiplaatsen en verspreidingsgegevens. Mogelijk kan een licht beschermde soort als brede wespenorchis voorkomen in de bosstrook tussen de nieuwe parkeerplaats en de zoeklocatie voor het theehuisje, deze strook blijft echter behouden. Negatieve effecten worden uitgesloten.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

In het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Op basis van de actuele verspreiding van vleermuizen en de situatie in het plangebied kunnen de volgende soorten binnen het plangebied verwacht worden: gewone dwerg-

vleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis (gebouw- en boombewonend) en rosse vleermuis en wintervleermuis (boombewonend).

Bij het onderzoek wordt onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegrouete en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- Baltsverblijfplaats
- Verblijfplaats individuele mannetjes

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan het klimaat, toegankelijkheid en expositie ten opzichte van de zon. Als verblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Verblijfplaats

Het plangebied is ongeschikt voor vleermuizen als verblijfplaats. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig, wel zijn een aantal bomen aanwezig met holten. Echter gezien de omvang van deze bomen lijkt het niet aannemelijk dat deze een functie vervullen als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel wordt geadviseerd eventuele bomen met holten te behouden.

Vliegrouete en/of foerageergebied

Het plangebied kan een functie hebben als foerageergebied. In de luwte van de groenstructuren kunnen laatvlieger, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en eventueel gewone grootoorvleermuis en watervleermuis foerageren. De aanwezige groenstructuren

die het plangebied omsluiten kunnen een functie hebben als vliegroute. Deze structuren sluiten aan op andere groenstructuren en bossen in de nabije omgeving.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van de verblijfplaats(en) en de functionele leefomgeving van de aanwezige soort(en) dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Verblijfplaatsen

De voorgenomen ontwikkelingen zullen geen negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen, binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Vliegroute en foerageergebied

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren of een vliegroute hebben. De mogelijk aanwezige vliegroute blijft behouden, daarnaast blijft de planlocatie geschikt als foerageergebied.

Verlichting

Op dit moment is in en rondom het plangebied beperkte verlichting aanwezig en in de nieuwe situatie zal de verlichting mogelijk enigszins toenemen. Een aantal nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er wordt dan ook geadviseerd om verlichting tot een minimum te beperken in het plangebied en belichting van o.a. landschapselementen te voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen. Indien landschapselementen toch verlicht worden, kan nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk zijn.

Indien rekening wordt gehouden met verlichting en bomen met holten behouden blijven, is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Tabel 1-soorten

In het plangebied kunnen onder andere de volgende algemene zoogdieren voorkomen; konijn haas, bunzing, egel, hermelijn, mol, wezel en (spits)muizen. Allen staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2 en 3-soorten

In de directe omgeving van het plangebied komen steenmarter en eekhoorn voor. (zoogdiervereniging, waarneming.nl). Het plangebied zal mogelijk een klein onderdeel kunnen uitmaken van hun territorium. Verblijfplaatsen zijn echter niet aangetroffen en worden ook niet verwacht in het plangebied.

Andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. das, boommarter, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet verwacht binnen het plangebied vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en het bekende verspreidingsgebied.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Tabel 2 en 3-soorten

Steenmarter

De steenmarter is een weinig kritische soort die een netwerk van verblijfplaatsen heeft en in een nacht grote afstanden kan afleggen. Er zijn geen verblijfplaatsen van steenmarters of aanwijzingen hiertoe aangetroffen. Voor de steenmarter blijft na de (kleinschalige) ontwikkeling voldoende leefgebied voorhanden. Negatieve effecten op deze soort zijn derhalve niet aan de orde.

Eekhoorn

Er zijn geen verblijfplaatsen van eekhoorn of aanwijzingen hiertoe aangetroffen. Voor de eekhoorn blijft na de (kleinschalige) ontwikkeling voldoende leefgebied voorhanden. Negatieve effecten op deze soort zijn derhalve niet aan de orde.

Nader onderzoek en het aanvragen van een ontheffing voor beschermde grondgebonden zoogdieren is niet van toepassing.

5.3 Vogels

Algemene broedvogels en categorie 5

De aangetroffen vogels in en direct rondom het plangebied vallen onder de groep van algemene broedvogels. Onder andere de volgende vogelsoorten maken gebruik van de locatie: vink houtduif, gaai, roodborst heggenmus, merel, koolmees, boomklever, boomkruiper, grote bonte specht en pimpelmees.

Categorie 1-4

De aandacht tijdens het veldbezoek ging vooral uit naar de mogelijke aanwezigheid van zgn. 'jaarrondsoorten', zoals huismus, gierzwaluw, roofvogels en uilen. Nesten en de functionele leefomgeving van deze groep van zgn. jaarrondsoorten zijn namelijk gedurende het gehele jaar beschermd. In het plangebied zijn geen (aanwijzingen van) verblijfplaatsen aangetroffen van jaarrond-soorten. Zo zijn geen horsten of braakballen en/of prooiresten van roofvogels aangetroffen in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook in het plangebied voor (kunnen) komen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het om ondermeer om koolmees, boomklever, boomkruiper, grote bonte specht en pimpelmees. Het gaat dan voor deze soorten om een beperkt aantal broedparen van (vrij) algemeen voorkomende soorten. In het plangebied verdwijnt mogelijk een potentiële broedlocatie van soorten als pimpelmees en/of koolmees met het verwijderen van enkele bomen. Verwacht wordt echter dat deze algemene soorten voldoende alternatief leefgebied in de omgeving kunnen vinden. Van negatieve effecten op de groep van categorie 5-vogelsoorten is dan ook geen sprake.

Categorie 1-4

Er zijn geen verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde vogels aangetroffen. Negatieve effecten op de deze groep van vogelsoorten worden daarom uitgesloten.

Rekening houdend met het broedseizoen, wordt nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk geacht voor de groep van (broed)vogels.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker en gewone pad kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig (alleen enkele droogstaande slootjes). Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht binnen het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen en binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden.

Vissen

Vanwege het ontbreken van geschikte water-elementen zijn vissen niet aanwezig binnen het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan leiden tot een (tijdelijke) verstoring van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Het gaat om vermoedelijk (zeer) kleine aantallen. Van negatieve effecten op populatieniveau zal geen sprake zijn. Genoemde soorten zijn licht beschermd en vrijgesteld van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Er worden geen effecten verwacht op reptielen en vissen.

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing voor amfibieën, reptielen en vissen.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult.

Effecten en ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing.

6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

6.1 Natura 2000 en EHS

Op basis van deze quickscan Flora en faunawet worden geen effecten op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) verwacht. Er bevindt zich geen Natura 2000-gebieden ter plaatse of in de directe omgeving van het plangebied.

Met de voorgenomen kleinschalige ingreep worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS ter plekke niet significant aangetast.

6.2 Beschermde soorten

Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde soorten (broedvogels en vleermuizen).

Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat voor tabel 1-soorten weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet aan de orde.

Geconcludeerd wordt dat het plangebied tevens een geschikt leefgebied vormt voor een aantal strikter beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet, het gaat hierbij om vleermuizen en (broed)vogels. Met de voorgenomen effecten worden echter geen negatieve effecten op deze soortgroepen verwacht.

6.3 Broedvogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

6.4 Conclusie

Er wordt niet verwacht dat negatieve effecten zullen optreden door de voorgenomen ontwikkelingen op aanwezige beschermde gebieden, de EHS en (te verwachten) beschermde soorten. Wel dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen, en vleermuizen (verlichting tot een minimum beperken en bomen met holten behouden). Hiermee kunnen de plannen doorgang vinden in het kader van de Flora- en faunawet.

Samenvatting

In tabel 1 is een samenvatting gegeven van de resultaten van (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied, de effecten op deze soorten en de te nemen stappen.

---

² In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Tabel 1. Resultaten aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Vaste verblijfplaats / foerageergebied	Aantasting leefgebied, doden, tijdelijk verstoring	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	landbiotoop/overwinteringbiotoop	Aantasting leefgebied, doden, tijdelijk verstoring	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter en eekhoorn	Mogelijk Foerageergebied	Tijdelijke verstoring	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Mogelijk foerageergebied en vliegroute	Tijdelijke verstoring	Nee	Zorgplicht
V	Vogels	Broedlocatie	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring	Nee, mits	Zorgplicht, werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V5	Vogels-categorie 5	Broedlocatie	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring	Nee, mits	Zorgplicht, werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.* Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., D. Klees, G. Muskens, 2010. *De steenmarter.* KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, V. van, Smeenk, C, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* KNNV / Contactgroep Zoogdiereninventarisatie, Utrecht / Arnhem.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (Redactie), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9.* Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey –Nederland, Leiden.

Hoekstra, B. et al., 2010. *Werkatlas Zoogdieren van Overijssel.* Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4,* SDU Uitgeverij, Den Haag.

Limpens, H. K, Mosterd & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie.* KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen,* Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur 2010, 5 maart 2010. *Vleermuisprotocol 2010.*

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

BIJLAGE 1 DE FLORA EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde inheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

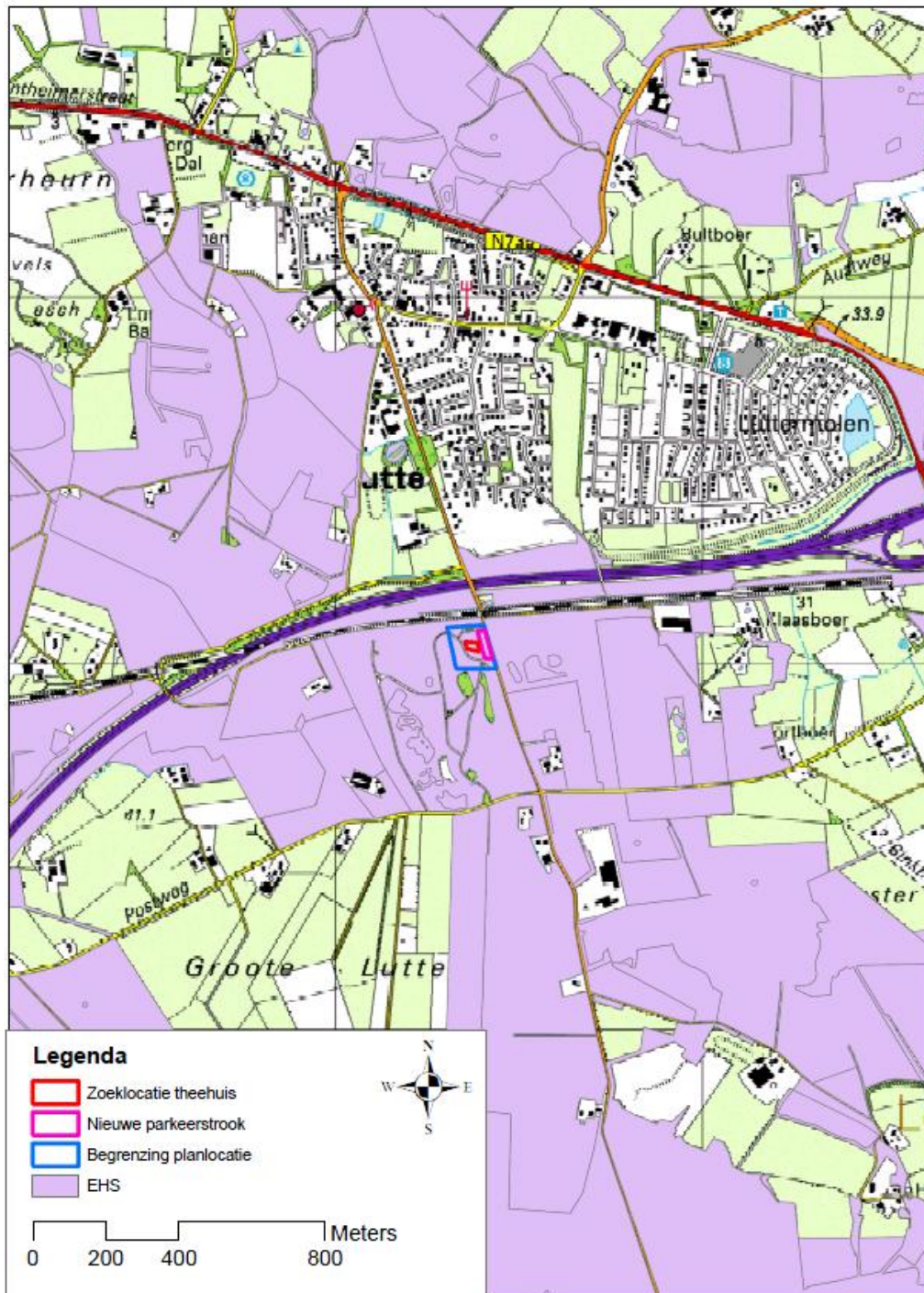
- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

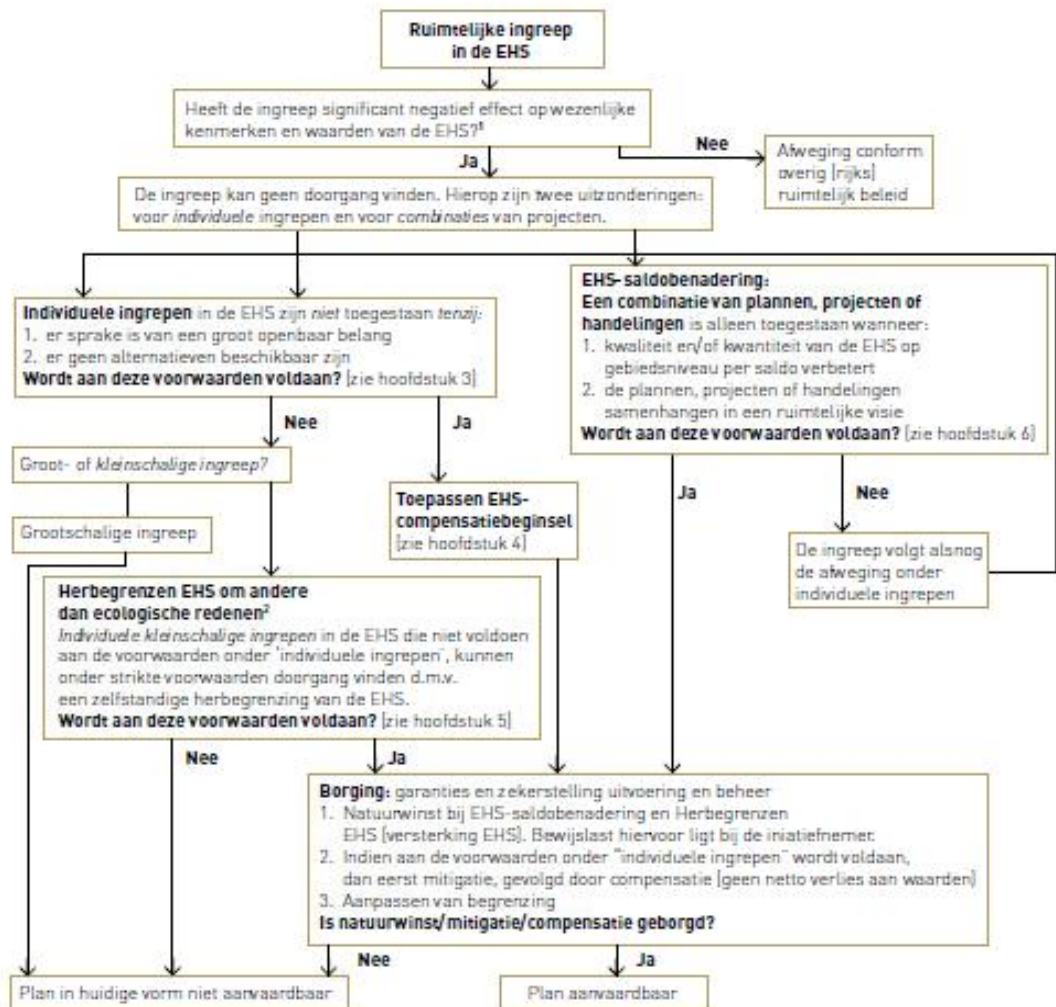
Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

BIJLAGE 2 EHS-KAART

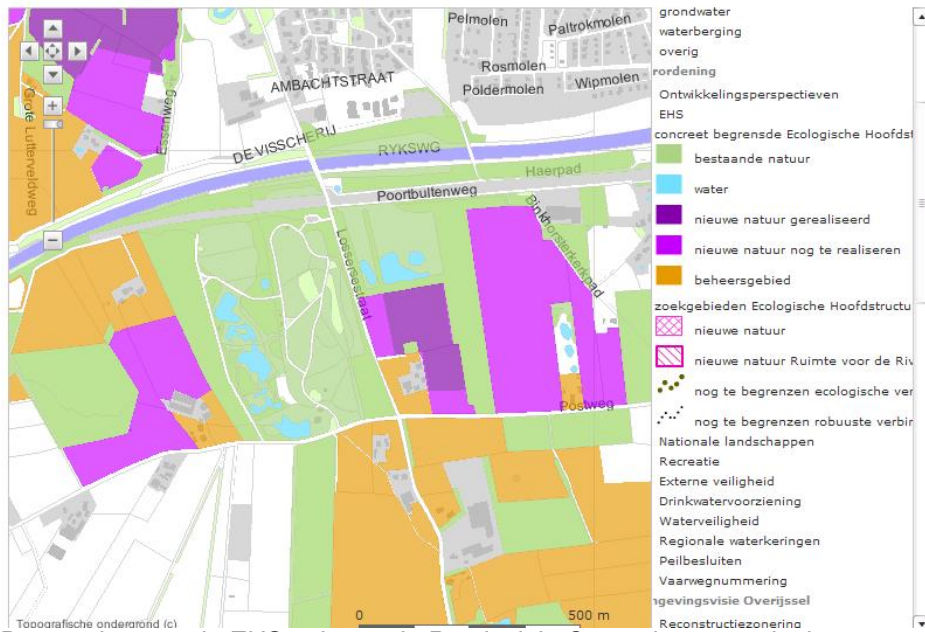
BIJLAGE 3: STROOMSCHEMA EHS-TOETSING

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gerealiseerd effect. Indien de ingreep plaatsvindt in een Natura 2000 gebied gelden aanvullende regels [zie ook hoofdstuk 7].

² Een andere maatwerk mogelijkheid in de EHS is herbegrenzen om ecologische redenen. Deze mogelijkheid wordt beschreven in hoofdstuk 5, maar komt niet terug in dit schema, omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt.

Actuele begrenzing EHS

Begrenzing van de EHS volgens de Provinciale Omgevingsverordening